

„Rocznik Kolski” 2022, t. 15, ss. 174, il.

Rok 2022 jest szczególnie ważny dla cyklu wydawniczego „Rocznika Kolskiego”. Jak zaznaczają wydawcy w słowie wstępnym do 15 tomu, jest to jubileuszowy numer periodyku. Już od pierwszego wydania publikowali na jego łamach regionaliści, społecznicy i pasjonaci ziemi kolskiej. Poruszane tematy odnosiły się do historii oraz dziejów powiatu, ale także teraźniejszości aktualnych: spraw ważnych dla mieszkańców, rozwoju gospodarczego miasta i powiatu, pozyskiwania inwestorów. Zatem kolejne roczniki były bogate w różnorodne tematy, które mogą zainteresować każdego czytelnika. Pozyskiwano autorów, z różnych części Polski, którym ziemia kolska nie jest obca.

Podobnie jak w każdym z tomów, w aktualnym znajduje się 5 stałych działów: artykuły i materiały (7 artykułów), sylwetki (4 artykuły), nowości regionalistyczne, kalendarium wydarzeń oraz noty o autorach. W przedstawionych artykułach przewija się tematyka historyczna m.in. o dr Aleksander Krzysztof Sitnik OFM kontynuuje cykl artykułów o dziejach klasztoru bernardynów w Kole, Marcin Nowacki opisuje niezłomną działalność duchowieństwa katolickiego w dekanacie kolskim w latach 1939-1945, Konrad Kołodziejski przedstawia działalność organizacji społecznej Ligii Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (LOPP) w Kole i powiecie kolskim w latach 1928-1939 posiłkując się informacjami z prasy regionalnej z dwudziestolecia międzywojennego. Jeden z artykułów (tłumaczenie z niemieckiego) opracowany przez Komitet Partnerski Miasta Reinbek, poświęcony jest partnerstwu miast Koło i Reinbek, szczególnie wkładowi kolskich regionalistów w polsko-niemieckie pojednanie i budowanie mostów na wielu płaszczyznach. Bartosz Kielbasa w swym artykule opisał formy wsparcia dla dorosłych osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej w powiecie kolskim.

Mimo opisanej powyżej wielości treści, 15 tom „Rocznika Kolskiego” jest inny od poprzednich, jest szczególny. Dedykowany jest „in memoriam” Grzegorzowi Mokrzyckiemu (1946-2022) – człowiekowi z ogromnym dorobkiem zawodowym i regionalistycznym, wieloletniemu prezesowi Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą, organizacji która w 2022 roku obchodziła piętnastolecie swojego istnienia. Prezes obchodów jubileuszowych SPMKnW niestety nie doczekał. Zmarł 2 lipca 2022 roku, do końca był zaangażowany i chętny do pomocy innym.

Jego sylwetkę jako społecznika i propagatora ruchu regionalistów wielkopolskich, rodowitego kolanina, przedstawia w swym artykule, Sławomira Królak. Poprzez różnorodne działania, również w dziedzinie turystyki i rekreacji śp. Grzegorz Mokrzycki przyczynił się do rozwoju ruchu regionalistycznego w Wielkopolsce wschodniej jako działacz Wielkopolskiego Towarzystwa Kulturalnego.

Temat kolskiego ruchu regionalnego, w który wpisała się trwale osoba śp. Grzegorza Mokrzyckiego jest wiodącym w treści bieżącego numeru „Rocznika Kolskiego”, przewija się mniej lub bardziej w wielu artykułach.

Aleksandra Kowalska w artykule „Historia powstania i przedmiot działania Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą (2007-2022)” przedstawia najważniejsze inicjatywy Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Koła w czasie 15 lat działalności m.in. liczne konferencje naukowe, inicjatywy upamiętnienia osób szczególnie zasłużonych dla miasta Koła, kwesty cmentarne, popularyzację turystyki m.in. spotkania Klubu Globrottera, czy imprezy świętojańskie. W artykule przedstawiono genezę powstania organizacji, osoby zaangażowane w propagację działań społecznikowskich.

Działalność społeczna kolskich regionalistów m.in. Kazimierza Kasperkiewicza, Grzegorza Mokrzyckiego, czy Elżbiety i Manfreda Gross, w dużej mierze związana była z przewycięzaniem uprzedzeń pomiędzy narodami, propagacji wielokulturowości powiatu kolskiego. Artykuł napisany przez mieszkańców miasta Reinbek pt. „Reinbek i Koło – żywe partnerstwo miast” doskonale to opisuje i wpisuje się jako świadectwo „budowania mostów” i trwałych inicjatyw kolskiego stowarzyszenia.

W dziale sylwetki, przedstawiono ponadto biogramy: kolskiego lekarza Bernarda Draheima, Józefa Kiszurno – międzywojennego mistrza świata strzelectwa – zamieszkałego w Brudzewie Kolskim, przedstawiono wspomnienia dąbskiej rodziny aptekarskiej Gogela oraz poświęcenie członków rodziny i ofiarną służbę na rzecz Ojczyzny.

Tom 15 „Rocznika Kolskiego” poświęcony kolskiemu regionalizmowi, jego dziejom jest niezwykle bogaty w opisy licznych inicjatyw (ubogacone materiałem zdjęciowym), związanych z odkrywaniem lokalnej historii i przywracaniem pamięci dla zasłużonych osób, pielęgnowaniu i popularyzacji dziejów miasta Koła i powiatu kolskiego. Artykuły napisane są językiem nienaukowym, przystępnym dla każdego czytelnika, niezależnie od poziomu wiedzy historycznej.

Bartosz Kielbasa